

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre . . . . . 6 korona
Félévre . . . . . 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyen szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Krüger Pál meghalt.

Mult pénteken jött egy távirat Clarensból, egy svájci városból, hogy Krüger Pál, Transzvál elnöke meghalt. Távol hazájától, távol attól a nem éppen boldog országtól, amelynek minden fiát és leányát, minden szikláját és bokrát ismerte és szerette, önkéntes számkivetésben, a legnagyobb világhatalommal dacolva hunyta le örökre szempilláit. Született patriarcha volt, aki nem akart uralkodni, hanem boldoggá akarta tenni népét, atyja akart lenni alattvalójának s mindenekfelett szabadnak akarta tudni hazáját.

Ez hozta ellentétbe Angolországgal, amely viszont nem tűri, hogy egy maroknyi nép független legyen, hogy egy nemzet a maga józansága és szorgalma révén nagygyá legyen s Angolországnak ne fizessen tributumot valamely formában. Krüger rendületlen bizalma és az igazság győzelmében való reménye vitte bele a burokat a legirtózatosabb háboruba, amelyet egy század óta viseltek.

Ismerjük a transzváli háboru kimenetelét, tud-

juk, hogy a hős bur nép letört, elveszett. Elveszett a szó legszorosabb értelmében, mert hazájában élve alig maradt meg a negyed-része s az is csak azért türt néma fájdalommal az angol igát, hogy ott legyen a hősök sirja körül s ápolja a rajtuk fakadó virágot. A többi világgá ment, szét-szóródott a föld kerekiségén s ahova csak eljutott, mindenütt elhinti az Anglia ellen való gyűlöletet.

Krüger még a háboru befejezése előtt hagyta el hazáját. Azt hitte a tiszta lelkű s a politika alattomos cikornyáival ismeretlen jó öreg, hogy a nagyhatalmak neki, az önzetlen és őszinte patriarchának csak el fogják hinni, ha azt állítja, hogy az angolok Isten és ember előtt jogtalanságot követtek el, amikor Transzválba belekötöttek s amikor egy más bajával nem törődő, dolgos, józan népnek a kiirtására vállalkoztak. Beszélt a jog, a kul-

tura, a humanizmus nevében, érvelt ellenállhatatlanul, de hazáján többé nem segíthetett.

A diplomácia mindenütt letörte beszéde hatását

Krüger Pál †. (1825–1904.)

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 30 év óta

MAUTHNER ÖDÖN császár és királyi udvari szállító
magkereskedésében k a p h a t. <<

és sok helyütt még a vendégszeretetet is megtá-
gadták tőle. Kinek is volt volna kedve Krügerért
és egy maroknyi hőstért magára vonni a hatalmas
Anglia haragját. A nyers erőszak korát éljük s ezt
nem egy kormány bevallotta a csalódott Krügernek,
amikor udvariasan értésére adta, hogy nem szívesen
fogadja látogatását s jobb szereti, ha be se teszi a
lábát az országba. Még a szabadságát annyira fitog-
tató Amerika is üres szóval tartotta a hazájáért
kilincselő öreget s végképpen kiölte Krügerből az
emberiség igazságérzetébe vetett hitét.

Európában érte a hír, hogy hazája elesett s
elesett úgy, hogy ő maga még meghalni se térhet
vissza többé az ősi göröngyre, ha csak multját meg
nem akarja hazudolni s azt a hitet nem akarja
ébredtetni a világban, hogy a burok belenyugodtak
kiirtásukba, megalkudtak a sorssal s hozzájárultak
ahhoz, hogy nevük a világtörténelemből kitöröltsék.
Nem fogadta el az angolok megszegyénítő feltételek-
hez kötött amnesztiáját, fentartotta egymaga a bur
presztizst s visszavonult örök bujával és fájdalommal
Sváje köves vidékeire, ahol se uralkodót, se kor-
mányt nem hozott kényelmetlen helyzetbe jelen-
létével.

Európában is akadt egy darabka szabad földre,
ahol megértették panaszát és keservét s ahol hegy,
völgy és nép egyaránt vigasztalta. S mikor lehunyta
szemét, mégis az volt az utolsó kívánsága, hogy
Transzváiban temessék el, oda temessék felesége
mellé, az elhullott szababsághősök társaságába. Az
élő Krüger nem szivhatott egy levegőt az angolok-
kal, a halottnak azonban van joga hazája földjéhez.
Hiszen csak annak hantjai alatt pihenhet örökre.

Kívánságát teljesítették. Földi poraival már ut-
ban van a hajó Délafrika partjai felé. Legyen a
nyugalma csendes, emléke a szabadságszerető szivek-
nek egy oltár.

***

Életrajzi adatai a következők:

Krüger István János Pál, a délafrikai köztársaság
volt elnöke, a Fok-tartományban levő Kolesbergben szüle-
tett 1825 október 10-én. Szülőföldét tizenkét éves korá-
ban hagyta el szüleiével, Oranje szabad államban, majd
Transzváiban telepedtek le. Az angol annexió idejében
a köztársaság alelnöke volt. 1880-ban az angolok ellen
kitörőfélben volt szabadságharcban ő volt a hazafias moz-
galom lelke, miért is a hálás burok függetlenségük kivi-
vása után 1883-ban, majd 1889-ben és 1893-ban a köz-
társaság elnökévé választották. Kormányára közbenjárá-

sára létesültek az első vasutak Transzváiban. A Watwa-
ter-vidéken felfedezett aranymezőket alatta kezdték ki-
aknázni, miközben Krüger célszerű törvényei révén az
állampénztár érdekeit sikeresen megvédelmezte. Az angol
kormányval folytatott sikeres tárgyalások után 1895-ben
a Sváziföldet a transzváli köztársaság protektorátusa alá
helyeztette. Németországgal kereskedelmi szerződést hozott
létre, de állhatatosan vonakodott attól, hogy az angol,
illetve a fokföldi kormány protektorátusa alatt álló dél-
afrikai vámközösségbe lépjen. Az 1895-ös évben kitört
johannesburgi lázadást gyorsan és erélyesen elnyomta és
midőn 1896 január 1-én a Chartered Company csapatai
Jameson vezetésével Cecil Rhodes tudtával országába
törték, Krüger parasztagdái a kalandorokat körüllopták
és megadásra kényszerítették. 1897 elején az angolok
folytonosan fenyegetőbb magatartásával szemben véd- és
daeszövetséget hozott létre Transzvál és Oranje között.
1898-ban visszautasította a Chamberlain által felajánlott
angol védelmet és az angol kormányt bármily alakban
való protektorátust. 1899 február 3-án nagy többséggel
negyedszer is megválasztották a transzváli köztársaság
elnökévé. A háború kitörése küszöbén ultimátumot inte-
zett Angliához és midőn erre nem kapott választ, október
közepén a háború megkezdésére határozta el magát,
melyben fiai és unokái is részt vettek. Még a háború
befejezése előtt elhagyta hazáját és egy hollandi hadi-
hajón Európába jött, mert azt hitte, hogy személyesen
könnyebben közbelépésre bírhatja az európai kormányo-
kat. Ez a kísérlete azonban hiábavaló volt és a két dél-
afrikai köztársaságot Anglia végére is bekebelezte. Krüger
azóta Hollandiában, majd Franciaországban és Svájcban
élt teljes visszavonultságban.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Az udvartartási költségek fölemelése az egész
ellenzéket esatasorba tömörítette; hatalmas ostromot
indítottak meg a javaslat ellen. Lovászy Márton
hatásos beszédben bizonyította be, hogy a magyar
nemzet hazafias örömmel szavazná meg a költsége-
ket a magyar udvartartásra, hogy Szent István ősi
koronája régi fényében tündökölhessen ismét. Ugyan-
csak fölviányozta az ellenzéket Rátkey László is,
aki erős támadást intézett a kormányelnök politikája
ellen; oly értelmű határozati javaslatot nyújtott be,
hogy ezután állami ellenőrzés alá vegye a képviselő-
ház az udvartartás költségeit. A füllesztő melegség-
ben úgy látszik nem szívesen intézik a honatyák
az ország dolgait: kevesen jelennek meg az üléseken
s o miatt aztán az ellenzék nap-nap után követeli a
névsorolvasást, ami helyénvaló is, mert ha fölveszik
a képviselő urak a napidijukat, dolgozzanak is meg
érte. Elhatározta a Ház azt, hogy a jelen nem levő
képviselők tartoznak igazolni elmaradásukat.

Hock János szintén kegyetlen bírálatot gyakorolt
a mi alkotmányos életünkről, mint üres szemfény-
vesztésről. Tömörülésre, egyesülésre buzdította az ellen-
zéket a kormány elleni küzdelemre, amelynél vesze-
delmesebb kormánya a nemzetnek még eddig alig

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök

az országszerte elsőhelyen elismert kitünő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták“ és terménytisztító gépek.

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban, különböző szerkezetben a gazda minden követelményei-
nek legjobban megfelelő általános terménytisztításhoz berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi
vagy hajtóerőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges
kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

Kalmár Zs. és Társa különleges terménytisztító gépgyára

Telefon 69. szám. — Sürgőnyczim: Kalmár-rostagyár. — HÓDMEZŐ-VÁSARHELYEN.

volt. A beszédnek óriási hatása volt. Az ellenzék zajos helyesléssel kísérte szavait, a melyek a magyar nemzet régi vágyai és óhajainak adtak kitejezést. A beszéd elhangzása után lelkesen ünnepelték a szónokot, aki egyik legszebb parlamenti sikerét aratta. Az ellenzék öt perc szünetet követelt. Régi parlamenti szokás, hogy a nagy beszédeket öt perc szünettel honorálják. A tanácskozást vezető *Jakabffy Imre* alelnök a kért szünetet ridegen megtagadta, amiből aztán szenvedélyes kis házszabályvita keletkezett, ami körülbelül egy félórát vett igénybe. *Hock János* előtt *Szalay László*, utána pedig *Babó Mihály* Kossuth-párti képviselők beszéltek nagy hatással a civillista felemelése ellen.

Az udvartartási költségek fölemeléséről szóló javaslat fölötti vita negyedik napján előbb *Szatmári Mór*, majd *Barabás Béla* volt a vezető szónok.

Az ellenzék zajos helyesléssel kísérte a Kossuth-párt jeles tagjainak rendkívül érdekes fejtegetéseit, amelyek a kérdést egész új oldalról világították meg. A többség azonban távollétével tüntet a vita ellen. Csak az ülés kezdetekor vannak jelen az üléssteremben, nehogy az ellenzék kétségbevonhassa a Ház határozatképességét, mikor azután a vita megindul, kivonulnak a folyósókra s ott huzzák meg magukat. A többségnek ez a botrányos magatartása mindenképp elítélendő. Megesett például az, hogy *Szatmári Mór* beszéde alatt a Ház nem volt tanácskozásképes. Nem voltak negyvenen. Csak huszonkilenc ellenzéki képviselő hallgatta az érdekes beszédet, a többség sorából senki sem volt jelen. *Olay Lajos* ingerülten szólította fel az elnöklő *Jakabffy Imrét*, hogy az ülést függeszse fel, mert a Ház nem határozatképes.

A következő napokon szintén előfordult, hogy alig 20—30 honatya volt jelen a négyszáz közül.

Polónyi Géza szombaton mondta el nagy beszédét.

Az egész Ház nagy figyelemmel hallgatta a kiváló ellenzéki vezérszónokot, aki közel háromórás nagyszabású beszédében erősen ostromolta a kormányt az udvartartás költségeinek emeléseért. Felsorolta a kormányelnök vastag közjogi botlásait s maró guynyal ítélte el a kormány nemzetellenes politikáját. — Ideges türelmetlenséggel hallgatta a kormányelnök a kegyetlen bírálatot s a beszéd elkangzása után szükségét érezte, hogy néhány szóval védekezzen. A kormányelnök azonban nem tudta megdönteni *Polónyi* vádjait, amelyeket nagyhatású beszédében emelt a kormány ellen. *Polónyi* előtt *Veress József* szólt fel, aki rövid beszédében az ellenzék helyeslése között követelte a magyar udvartartást. Az ülés végén *Sebess Dénes* okolta meg a székelyföldi telekkönyvek általános helyesbitése tárgyában beadott indítványát, *Plósz Sándor* igazságügyminiszter megnyugtató felvilágosítást adott, amire *Sebess Dénes* visszavonta indítványát.

Elmélkedés.

Nálunk a közgazdaság üzhető emberrel, földdel és állattal. Azt akarom némileg környalozni, hogy édes hazánkban miképpen üzik ezt az említett háromféle eggyeddel.

Sok szó esett a kivándorlásról és annak okairól.

Megdöbbenő képet festett *Bartha Miklós* „Kazár földön” című művében a ruthének *Egán előtti idejéből*. Azért mondom ezt így, mert *Egán* volt a határkő, kőszál és vértanu. Az ő működésének kezdetével hanyatlott az uzsora. Az ő működése által lerakott alapon kell felépíteni a mentés művét s végre ő meghalt . . . a jó ég tudja miért.

Félben hagyott munkáján kívül ama szivettépő sóhajtás maradt utána: *Istenem! miért kellett meghalnia, miért nem végezhetette be munkáját?*

Az ország egyik vidékén emelkedik, a másikon csökken a kivándorlás. Téved, aki a kivándorlókban sejt a kizárólagos okot. Feltehető, hogy egyedeket a szocializmus sorvasztó karjai és maszlagos tana kényszerítenek a haza elhagyására azzal a kecsgetéssel, hogy más országokban izmainak kevésbé való igénybevételével magasabb bért és több nyugvást kap; de a nagyobb részt nem a szocializmus, hanem a létfenntartás ösztöne hajtja idegenbe.

Nézzük csak úgy van-e?

Fölesördül a gyerek. Husz éves korában a katonaságnál kezd szolgálni, noha akkor volna legegészebb szükség leendő gazdaságában az ő kifejlett erejére. Három éven át elvonják attól s megtörténik, hogy a katonai bánásmód sirba viszi őt. Öregedő szülei napról-napra gyengébbek lesznek, tehát most kellene pótolni a neveltetést. Gyenge munka: silány jövedelem. A teher nőttön nő. Ma az iparosok, holnap a vasutasok, holnapután a tisztviselők lépnek bérharcba, mindegyik osztály magasabb ellátást, hogy ugymondjam: uri életmódot kíván. Egyedül a szegény földművelő az, aki kénytelen beérni reggel: verejtékes burgonyával; délben: könyes káposztával; este: keserűséggel teljes kukoriczakásával.

Az iparosok, vasutasok és tisztviselők megkapják a fizetésjavítást, a nagyhatalmi hóbort szintén megkapja az évenkénti többletet; hát a földművelő mit kap? Előbb elfáultságot, azután batyut és vándorbotot.

Ilyen nálunk az emberrel üzött közgazdaság.

Az anyaföld van hivatva arra, hogy édes hazánk fiait eltartsa uttal, kenyérrel és sirgönggyel. Igen! De mint mindennek, úgy a föld termőképességének is határ szabatott. Akármilyen gazdaságot folytasson is az a földművelő, sohasem tud annyi erőt visszaadni a földnek, amennyit az a természetnyekben veszített. Nincs elegendő istállótrágyája; műtrágyára a jövedelemből nem jut, mert a jövedelemnek legalább felét felemészti a tulmagas adó; arra is kell gondolnia a kisgazdának, hogy a vetendő és ültetendő anyag megmaradjon, ezért aztán be kell érnie olyan ételneművel, amely semmi arányban nem áll az elvégzett munkával.

Igy van a kisgazdaságoknál.

A nagy gazdaságok sem állanak úgy, a hogyan állaniok kellene. Mig amazoknak kisgazdái kényszerűségből, addig emezeké, mert apától öröklé, „jux”-ból vándorol ki; a kisbirtok volt gazdájának sem tudott elegendő táplálékot adni az emberileg való megélhetésre, a nagybirtok gazdája pedig külföldön nézi a pontusi vagy balti flóra fejlődését s nappal fekszik éjjel kél, pezsgőt iszik vígan él. Nem azokról mondom ezt, akik az irtalmas szamaritanushoz hasonlóan az elesettek gyámolításához látnak; — áldja érte őket a magyarok Istene — hanem azokról akik tudj Isten minő idegen jömenteket szerveztek birtokaik kezelésére, mellözve a mi vérünkől származó, iskolavégzettség nélkül is jó gazdaságvezetőket.

Ez bizonyításra szorul, de csak azok előtt, akik nem ismerik a magyar népet. A magyar nép, ha elméletileg nem is, de gyakorlatilag élénk érzékénél fogva hivatva van a gazdaság vezetésére; mert ha látja azt, hogy valami újítás beválk az egyik helyen: titokban ő

A legjobb minőségű **háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb árakon** a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utbaigazításért a

„Hangya”, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

is kísérletez és így nem az oktatás, hanem tapasztalat útján választ eszközöket a nagyobb eredmény eléréséhez. All e tétel úgy a föld mivélésére, mint az állatok tenyésztésére nézve.

A kisbirtok elegendő marhaállomány tartása nélkül veszendő — a nagybirtoknak is létfeltétele a kellő számú marhatartás.

Köteteket írhatna a szakértő erről, én csak gondolkodás okáért írom e sorokat és hogy igazamat kimutassam a költők királyával:

„Te sem termettél ám szakácsnak,
Magyarország, édes hazám!
A sült egy részét nyersen hagynád,
S elégetnél más oldalán.
Mig egyfelől boldog fiaid
Meggfúlnak a bőség miatt:
Hát másfelől meg éhhalállal
Megy sirba sok szegény fiad.“

Lengyel Ferenc.

Orosz-japán háború.

Az elmúlt héten ismét véres, nagy harc volt a harc téren. Ez a harc is fényes győzelmeket hozott a Kuroki vezetése alatt álló első japán hadtest jobb szárnyának. Japán részről 3 tartalékdandár vett részt az ütközetben. Az orosz sereg tulnyomó erővel támadott, mely a 3. és 6. kelet-szibériai vadász-hadosztályokból és a Rennenkamp transzbajkái kozákdivíziójából állott, tehát körülbelül 40,000 emberből s ezzel a japán sereg alig 30,000 embere állott szemben.

Az orosz sereget Keller tábornok vezette. 16-án éjszaka és másnap korán reggel az oroszok a japán elővédésapatokat visszaszorították; 17-én délelőtt a japánok az egész vonalon felvették a harcot s úgy gróf Keller seregeit, mint Rennenkamp hadosztályát is Liaojang és Mukden felé visszaverték. A japán lovasság, amely a visszavonuló orosz sereget üldözöbe vette, eljutott Mukden falai alá. Gróf Keller támadásának az volt a célja, hogy Kuropatkin szorongatott balszárnyát szabaddá tegye. Orosz részen több mint 2000 ember esett el, míg a japánok vesztesége alig 300 ember.

A Fekete tengeri orosz hajók, melyek a Vörös-tengerre mentek, több angol és más postagőzöst feltartóztattak a tengeren. Anglia nagykövete erőlyes tiltakozó jegyzéket intézett az orosz kormányhoz a Malakka nevű gőzös lefoglalása ellen, melyben a hajó azonnal való szabadon bocsátását követeli. A tiltakozó jegyzékben benne van, hogy a Peterszбург gőzösnek nem volt joga eljárásához. A Malakkán lévő lőszer az angol kormányé volt és a kínai vizeken lévő angol hajórajnak volt szánva, végül figyelmezteti az eset súlyos következményeire.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Furesa háború.

Többször irtunk már arról a folytonos áskálódásról, melyet a szatócsok a fogyasztási szövetkezetek ellen véghez visznek. A multkoriban nagy örömlük volt szatócs uraiméknak, amennyiben a kereskedelemügyi miniszter a fogyasztási szövetkezetek dolgában egy határozatot hozott, amelyet ezek az urak nem értettek meg és ennek alapján telekürtölték a világot, hogy most már minden fogyasztási szövetkezetet, amely nem tagok részére is árusít, annak rendje és módja szerint fel fognak oszlatni, elég, ha valaki följelenti őket a törvényszéknél, mert a bíróságoknak a kereskedelmi törvény 248. §-a alapján fel kell oszlatnia minden oly szövetkezetet, amely működését a kereskedelmi törvény 223. §-ában megjelöltektől elütő célra terjeszti ki.

A szatócs uraimék ezt a nagy örömlük most alaposan lehűti Dömötör László dr. a „Hangya“ nagy tudásu jogtanácsosa, aki a „Hazánk“ című lap július 17-iki számában kimutatja, hogy a fogyasztási szövetkezeteknek egyáltalán nincs semmi okuk félni, mert a szóban forgó kereskedelemügyi miniszteri határozatba, akinek csak egy kis jogi tudása van, semmiképpen sem tud szövetkezetellenes dolgot belemagyarázni. A kereskedelemügyi miniszter mindössze azt mondta ki, amit az, aki a kereskedelemügyi törvényt ismeri, ugyis tudott; hogy t. i. a szövetkezetekkel, ha törvényellenes dolgot cselekszenek, nem a szolgabíró, falusi jegyző vagy bíró, hanem a törvényt tudó, független kir. bíróság bánik el. Ezt mi rég tudtuk és ennek örülnék is, mert amint a multban szerzett tapasztalatok mutatják, a közigazgatási hatóságok előtt a szövetkezeti eszme sohse volt valami kedves. Ezek a hatósági urak a szövetkezetek terjedése elé inkább akadályokat gördítettek, mintsem elősegítették azt. Maga a törvényhozás is a magyar bírói intézmény pártatlanságára és igazságosságára akarta bízni a szövetkezeteket, mintha 1875 ben már sejtette volna, hogy 30-35 esztendő múlva mennyi ellensége lesz azoknak.

Dömötör dr. azután a jogtudós alaposágával magyarázza, hogy mit jelent az a „223. §-ban megjelöltektől elütő cél“. Annyi bizonyos, hogy ettől a 223. §-tól a mi tisztesség útján haladó fogyasztási szövetkezeteinknek félniök sohasem kell, mert az, hogy az illetők nem tagok részére is árusítanak, az nem visszaélés, sőt a reális kereskedelemnek egye-

Rovar és husrostos

„Orpington“ melasse baromfi abraktarmány felülmul és pótol — minden más takarmányt

tartalmaz: **melasset** (20% cukortartalommal), **buzakorpát, tengeri darát, kendermag pogácsát, foszforsavas meszet, rovar és husrostokat. Ára 10 korona 50 kilogrammonként.**

Előnyei: **feltűnő gyors hizás, korai tojóképeség, kitűnő husképzés, szaporodó tollasodás, feltétlen súlyszaporulat minden más takarmányozással szemben.**

Erőtakarmánygyár Részvénytársaság Igazgatósága.

Gyárak: Budapest, Hatvan, Tótmegyer.

Központi iroda: Budapest, IX., Üllői-ut 117.

(Telefon 51-32.)

nesen követelménye. Hogy tarthatnának már most a szövetkezetek könnyen romló árukat, ha azt nekik nem volna szabad tetszésük szerint eladni, pedig jól berendezett boltban szükség van mindenfajta portékára, amit a fogyasztók igényelnek.

Különbö is a királyi törvényszékek a szövetkezetekkel való peres dolgok megindításában az idézett paragrafus alapján csak úgy mehetnek belé, ha a feljelentést valamelyik szövetkezeti tag teszi meg, haszatócs uraiméknak kedvük támadna feljelentéseket tenni, azt nyernék vele, hogy a mulatságra kifizetnének egy esomó stempli- és fiskális-költséget potyára. Mert a törvényszékeknek a törvény értelmében vissza kell utasítani minden oly feljelentést, amelyet a szövetkezeten kívül álló egyén tesz a szövetkezet ellen.

Az a nagy ágyu tehát, amelyet a szövetkezet-ellenes háborújokban a szatócsok elsütni akartak, amint látjuk hátrafelésült el.

A nemzetközi szövetkezeti kongresszus. Az idei szept. 5-8-áig tartandó nemzetközi szövetkezeti kongresszus programját most teszi közzé a kongresszust rendező Szövetkezeteknek Nemzetközi Szövetsége. A kongresszus az Országos Magyar Gazdasági Egyesület épületében lesz. Megvitatásra a következő kérdések kerülnek:

1. Fogyasztási szövetkezetek szervezete és működése: Előadó: dr. Müller Hansa svájci szövetkezetek szövetségének vezértitkára. 2. Az állam kötelessége a szövetkezetekkel szemben. Szükséges-e anyagi támogatás az államtól s ha igen, mily formában? Előadó Rocquigny gróf, a nemzetközi szövetség francia osztályának elnöke. 3. A szövetkezeti hitel centralizálása és a központi bank. Előadó: Caspero, a németországi mezőgazd. szövetkezetek neuwiedi központjának vezérigazgatója. 4. A szövetkezeti mozgalom lassu fejlődése keleten. Ennek okai és orvoslása. Előadó: Duca M., a romániai Creditul Agricol ügyvezetője.

A kongresszus napirendje a következő: Szeptember 5-én délelőtt 10 órakor a központi bizottság gyűlése. Délután 4 órakor szövetkezetek megtekintése. Délután 6 órakor kirándulás a Széchenyi-hegyre. Ismerkedés a Hungária-szállóban. Szeptember 6-án délelőtt 9 órakor a kongresszus első gyűlése. Délután 4 órakor szövetkezetek megtekintése. Este 7 órakor színházi előadás. Szeptember 7-én délelőtt 9 órakor

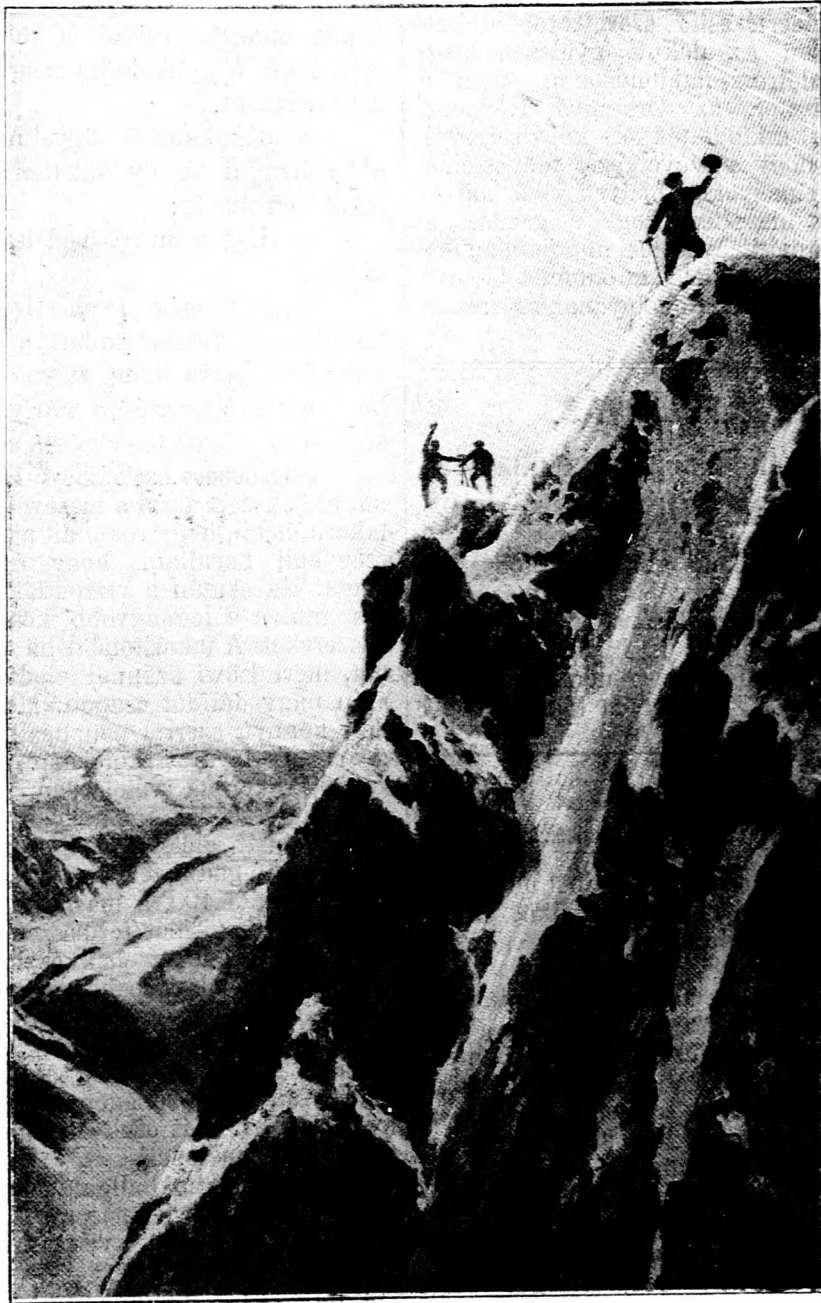
gyűlés. Délután 4 órakor kirándulás a Margitszigetre és disztrakoma ugyanott. Szept. 8-án délelőtt 9 órakor gyűlés. Délután 3 órakor a monori szövetkezeti gabonarakktár megtekintése. Este 7 órakor dr. Müller Hansa vetített képes előadása az Urániában. Szept. 9-én pénteken elutazás Belgrádba, esetleg Bukarestbe az ottani szövetkezetek megtekintése végett.

A kongresszussal kapcsolatban tudvalevőleg nemzetközi szövetkezeti kiállítás lesz az Iparművészeti Múzeumban: szövetkezeti terményeket, grafikai táblázatokat, statisztikai kimutatásokat állítanak ki. A bejelentési határidő július hó 25-ike. A kiállításra már eddig is különböző országokból sok és igen érdekes tárgyakat jelentettek be. A kongresszust előkészítő magyar bizottságtervbevette, hogy a szövetkezeti kiállításon bemutatja a magyar szövetkezeti irodalmat is.

Ez uton is kéri a szövetkezeti irodalom terén munkálkodó magyar írókat, hogy munkáikat legkésőbb

augusztus hó 20-ig küldjék be a bizottsághoz. A szövetkezeti kiállítás a kongresszus ideje alatt reggel 8 órától este 7 óráig nyitva lesz. Megtekintése díjtalan s magán a kongresszuson is minden érdeklődőt szívesen látnak.

A kendertermesztés fellendítése. Az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület elhatározta, hogy a kendertermesztő szövetkezetek alakításának ügyét kezébe veszi. Megalakítani a szövetkezetet azonban csak ott

Hegymászók.

hajlandó, ahol legalább 500 hold termése biztosítva van. Az ügy iránt érdeklődők forduljanak közvetlenül az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesülethez.

Tisztviselők szövetkezete. A fogyasztó szövetkezetek hasznát a tapasztalásokon okulva, már a városi felsőbb körök is biztosítani kívánják maguknak. Így Kolozsváron f. hó 23-dikán alakul meg az állami tisztviselők fogyasztási szövetkezete 1000 taggal.

Baromfi- és tojásértékesítő szövetkezet alakult május hó 21-én Pécsen. Az alakuló gyűlésen megjelent szépszámu üzletrésztulajdonosokon kívül a földművelésügyi miniszter, az Országos Központi Hitelszövetkezet stb. kiküldöttekkel képviseltették magukat. Reméljük, hogy a szövetkezet fényesen be fogja igazolni azon reményeket, melyek jövő működéséhez fűződnek. És hiszszük, hogy a gazdák is örömmel fogják a baromfitenyésztést mindjobban fölkarolni. Nem megvetendő jövedelemtöbbletet biztosít magának a gazda, ha baromfiállományának egy részét kápanozás által teszi értékesebbé.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

 1904 július hó elsején új előfizetést nyitottunk a „FUGGETLEN UJSÁG“-ra.

Felkérjük tehát azokat, akiknek előfizetése június hó 30-án lejárt, sziveskedjenek a már szétküldött postautalvány felhasználásával az előfizetési pénzt mielőbb beküldeni, annál is inkább, mert az illetőknek, míg előfizetésüket meg nem ujtják, a mostani számon kívül több lapot nem küldünk.

Előfizetési ár :

Egész évre 6 korona, félévre 3 korona, negyedévre 1 kor. 50 fillér.

A „Független Ujság“ eddigi számaiból mindenki meggyőződhetett arról, hogy programunkat hiven betartottuk s oly lapot adunk olvasóink kezébe, mely minden igényt teljesen kielégíthet.

A mi célunk: „a magyar nemzeti állam kiépítése, a gazdasági megerősítés s különösen pedig a kisemberek érdekeinek megvédése“. Ezért küzdünk. Ennek megvalósítását tegyék lehetővé t. előfizetőink azzal, hogy mint eddig, ezentul is hiven csoportosuljanak a „Független Ujság“ kibontott zászlója alá.

Minden egyes t. előfizetőnket arra kérjük, hogy ne csak saját maga ujtassa meg előfizetését, de iparkodjék lapunkra lehetőleg még legalább egy új előfizetőt szerezni s a „Független Ujság“-ot tehetőségéhez képest terjeszteni. Hazafiui tisztelettel a

„FUGGETLEN UJSÁG“
szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

• TÖRVÉNYKEZÉS •

Királysértés. Ez év május havában Hende Sámuel rabviselt ember részegen beállított Fleischmann Simon pálinkamérésébe, ahol a pálinka még jobban elvette az esztét. Megpillantván a falon a király arcképét, elkezdte szidni, a többek közt azt állítván róla, hogy ő gyilkoltatta meg Erzsébet királynét és a trónörökösöt.

A pálinkamérő figyelmeztette, hogy jó lesz abba hagyni az ily sületlen beszédet, mire Hende azzal torkolta le:

— Ugy-e azért védelmezi, mert jeruzsálemi király?

Mondott még egyebet is, a miért a törvényszék királysértés vétsége miatt a mult pénteken három hónapi fogházra ítélte, súlyosító körülményül tudva be, hogy királysértésért már volt büntetve. Az ügyész súlyosítás végett felebbezett, a vádlott megnyugodott.

Veszedelemes csaló. Löwi Bernát pinécér 116 koronát érő ékszert azzal a mesével csalt ki Hahn Jozefin takarítónétól, hogy rokonait akarja fogadni, akik előtt szégyenli bevallani, hogy óráját, gyűrűit zálogba vágta. Ha azután a viszontlátás örömein átesett, pár óra múlva a legnagyobb köszönettel visszaadja az ékszereket. A takarító soha többé nem látta vagyonát, mert Löwi azonnal eladta az ékszereket s az árán nagy dárídót esapott. Majd más módon iparkodott könnyű szerrel pénzhez jutni. Ügynök segítségével egy fővárosi korcsmára alkudozott s az eladóval 900 korona vételárban állapodott meg. De a szerződést 1600 koronára állította ki s beírta, hogy 700 koronát előlegül lefizetett. Erre aztán Szabó Lujzát felfogadta felirónőnek s Tóth Gézátt főpinécérnek, egyiktől 100, a másiktól 150 korona óvadékot kapott. A korcsmát természetesen sohasem nyitotta meg s az óvadékot elsikkasztotta.

A károsultak panaszára a büntető törvényszék csalás miatt egy évi börtönre és 70 korona pénzbüntetésre ítélte Löwit. A kir. tábla tárgyalásán Horváth Béla elnök megkérdezte a vádlottól, hogy tud-e valamit mentségére felhozni?

Vádlott: Hát csak azt, hogy mért voltak olyan buták a panaszosok...

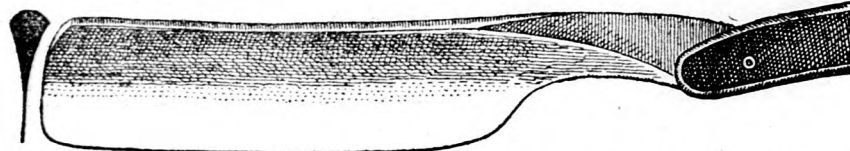
Elnök: Nem hallgat, még maga meri a szegény károsultakat így jellemezni?

Vádlott: Majd visszafizetem nekik, ha lesz pénzem.

Elnök: S mikor lesz?

Vádlott: A jövő évben biztosan lesz.

De a bíróság az ígélet ellenére felemelte öt-negyed évi börtönre a vádlott büntetését.

Ujdonság borotvákban!

Melyek nagy feltűnést keltenek kitűnő minőségük és olcsó áraik folytán. Elismeri és bizonyítja sok számos köszönőlevél is. — Minden meg nem felelő ki lesz cserélve és így minden kockázattal ki van zárva és a siker biztos. Tessék egy próbamegrendelést tenni. A borotvák árai: »Angol« borotva darabja 1 frt 20 kr., Transzvali borotva darabja 1 frt 50 kr., »Páratlan« borotva darabja 2 frt 50 kr. **Csinos borotvatartó ingyen.**

Megrendelési czim: WINKLER és GRAUER, Első magyar borotva szétküldési telep Kőbánya 48.

• MI UJSÁG? •

József Ágost főherceg ezredparancsnok. A király József Ágost főherceget kinevezte a budapesti első honvédszázados ezred parancsnokává. József Ágost főherceg mint őrnagy lépett át a közös hadseregből a magyar honvédségbe s azóta állandóan az első százados ezrednél tett szolgálatot. Tavaly nyert alezredesi rangfokozatot s mint osztályparancsnok több ízben végezte már az ezredparancsnoki teendőket.

Szent István ünnepe. Az idei Szent István-napi nemzeti ünnepnek minél fényesebben való megünnepelésére illetékes egyházi körök nagy előkészületeket tesznek. A várbeli ünnepi körmenetet Vaszary Kolos bíboros hercegprimás fogja vezetni, aki e végből balatonfüredi nyaralását megszakítja és augusztus közepén a fővárosba érkezik. A körmenetben részt fog venni József Ágost főherceg egész udvarával. A Szent Jobbot kísérő papság soraiban felvonulnak a vidékről ideérkező egyházi férfiak. Az ünnepséget Kanter Károly, a budai királyi palota és vártemplom apátplébánosa rendezi.

Tisztelgés Rákóczi hamvai előtt. A szerb kormány, hogy az előző évtizedek sok félreértését és bizalmatlanságát eloszlassa és hogy meggyőzze a magyarokat, hogy Szerbia és népe valóban őszintén ragaszkodik a magyarokhoz, elhatározta, hogy II. Rákóczi Ferenc hamvainak hazaszállításakor, *Szerbián keresztül mindvégig megadja a nagy magyar szabadsághóstit megillető tisztességet. Pirothban, a bolgár és szerb határállomáson, küldöttség fogadja a drága hamvakat szállító vonatot és kíséri fogja egész Belgrádig. A vasutak mentén lévő városok hatóságai mindenütt küldöttséggel fognak az állomásokon megjelenni.*

Nagy István vajda ünnepe. Az egykori moldvai vajdaság legvitézesebb fejedelmének, a törökverő Nagy István vajdának, Mátyás király hűbéresének emlékeztetését ünnepelték a napokban egész Romániában, halálának négyszázadik évfordulója alkalmából július 15-én és 16-án Bukovinában, Putnán, ahol a vajda sírja van. A putnai ünnepet nemzeti ünnepnek tekintik a románok.

Akvinkumi ásatások. Fővárosunk egyik legnagyobb történelmi nevezettségének, az ó-budai határban elterülő Akvinkumnak és a híres római aréna

romjainak megmentésére és jókarban tartására újabb lépés történt. A kiásott falak és köemlékek felső részét cementtel tapasztották be, hogy azokat a további mállástól és pusztulástól megóvják. Dr. Kuzsinszky Bálint egyetemi tanár, az akvinkumi muzeum őre, folytatja kutatásait és mind több érdekes régiséggel gyarapítja muzeumát. A világhírű romvárost igen sokan tekintik meg és külföldi tudósok sűrűn tanulmányozzák.

Kossuth-émlék Felső-Kemencén. Felső-Kemence községben, ahol Kossuth Lajost az ág. ev. templomban konfirmálták, emléktáblát állítottak, melyet e hó 18-án lelepleztek le fényes ünnepség keretében. A leleplezési ünnepélyre a rendezőség nevében Koós Béla főszolgabíró meghívta Kossuth Ferencet is.

Sikkasztó városi tanácsos. Bécsben gyönyörűséges közállapotok uralkodhatnak. Linder Károly dr. városi tanácsos ugyanis temérdek csalás és sikkasztás elkövetése után megszökött. Linder Károly dr. egyik vezető férfia volt az osztrák császárváros községi életének, nagy párt felett rendelkezett, amely egyszer már majdnem besegítette őt a polgármesteri székbe. A szökevény községi tanácsos hamisított kinevezési okmányokkal nagy szédelgéseket követett el, jelentékeny összegeket csalt ki és a szélhámoskodást már régebb idő óta folytatta. Linder 66 éves, több bécsi lapnál dolgozott és a városházán közbeesülésben állott.

Baleset a lögyakorlaton. Szabadkán az ottani honvédszázados ezred negyedik századában a minap szerencsétlenség történt a lövőgyakorlaton. A cél-lövés befejezése után a fegyvervizsgálatnál véletlenül elsült Raffai dobos fegyvere s a golyó egy szakaszvezető combjába furódott. A szakaszvezetőt, aki összerogyott, a katonai kórházba szállították, ahol kivették sebéből a golyót. Allapota súlyos, de nem életveszélyes.

Agyonlőtt vadász. Véres harc folyt le múlt héten a torontálmezei Németscernya község erdejében. Engelsz József esendő ugyanis vadászaton érte Lakovics János ismert vadászt. Az erdőőr le akarta tartóztatni Lakovicsot, de ez ellentállt s egy fa mögé ugorva ráfog a puskáját Engelszre. Ez szintén fegyveréhez nyult s a két férfi egymásután többször lőtt egymásra. Az erdei viaskodás vége az lett, hogy: Engelsz golyója fejbe találta a vadászt, aki néhány perc múlva meghalt. Engelsz nyomban följelentette az esetet a hatóságnak, amely megindította a vizsgálatot.

Nemzetközi tüzoltó kiállítás. A nemzetközi tüzoltó gyűléssel kapcsolatban a városligeti iparszarnok-

Az „ARATÁSI és CSÉPLÉSI ÁRJEGYZÉKÜNKET“

a t. cz. gazdaközönség figyelmébe ajánljuk

s azt kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve megküldjük

==== Szüreti és borgazdasági árjegyzékünk nyomás alatt van =====

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 31. szám.

ban tűzoltó kiállítást rendeznek, melynek ünnepies megnyitását augusztus 14-ikére tűzték ki. A kiállításon minden hazai gyáros bármily sajátgyártmányu és szakkavágó tárgygyal részt vehet.

Nagy idők tanuja. Pektor János nyugalmazott állatorvos 85 éves korában Lengyeltótiban meghalt. A megboldogult 48—49-ben mint a 13. huszárezred állatorvosa vett részt a nagy-sarlói és isaszeghi ütközetben s végre Klapka hadtestével ő is a komáromi várba szorult, honnét a vár feladása után szabadon bocsátották.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

A kecskeméti gyümölcs vásár.

— Képpel. —

A Kecskeméti Gazdasági Egyesület a nyári pihenő idény ellenére éppen az uborkaszezonban fejt ki óriási tevékenységet. Erre a nagy munkára pedig az idei rendkívül meleg tavasz és nyári idő adta az

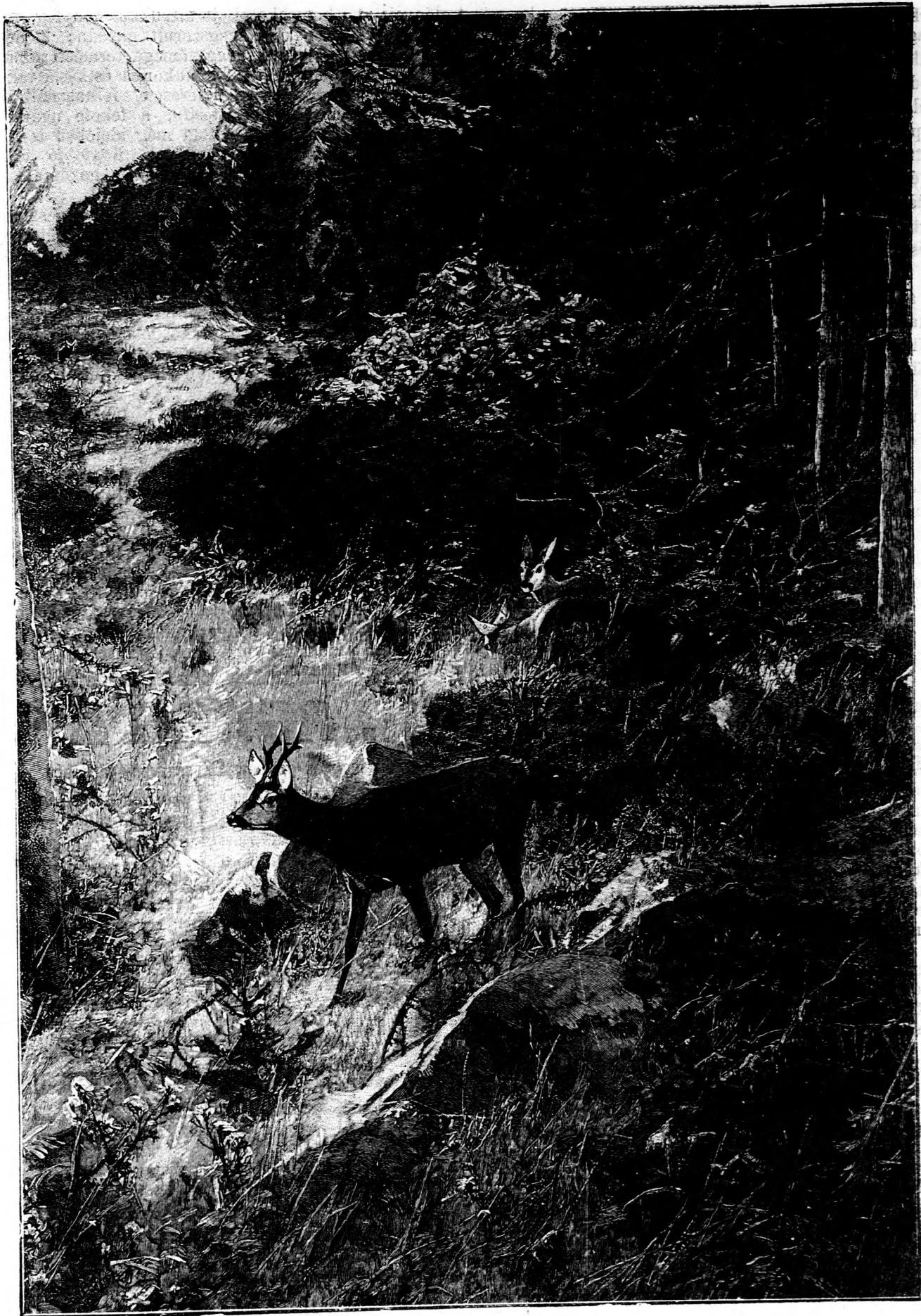

Tallian Béla föld. miniszter a kecskeméti gyümölcs vásáron.

Pap a püspöke ellen. Desseffy Sándor esanádi püspök Sulyok Istvánt, a temesvári szeminárium rektorát a torontálmegyei Mokrin községbe helyezte plébánoshelyettesnek. A dolog nagy feltűnést keltett, mert Sulyok Istvánt mindenki kifogástalan kiváló papnak ismerte. Sulyok István azonban a helyettes plébánosi állást visszautasította s Rómába utazott, hogy a kuriánál jogorvoslást keressen. A szenzációs papi ügy iránt egyházmegyeszerte rendkívüli az érdeklődés.

Egy erdélyi fejedelem hamvai. Kozmatelkéről írják, hogy Dózsa Endre, Kolozsmegye alispánja gyűjtést indított, hogy megörökítse Barcsay Akos volt erdélyi fejedelem emlékét, akit 1661-ben Kemény János emberei Kővárra való szállítása közben megölték. Mivel a történelem a gyilkosság helyét pontosan nem állapítja meg, valónak fogadták el a kozmatelkiek hagyományát, mely szerint Barcsay Akos az ő határukban alussza örök álmát.

alkalmat, mely a szemtermésre igen káros, a gyümölcs-félékre pedig nagyon hasznos befolyással volt. A szép gyümölcstermés alkalmat kínált a nagyarányu értékesítési mozgalomra és a Kecskeméti Gazdasági Egyesület derék vezetői megragadták ezt a kínálkozó alkalmat. Először Tallian Béla földmívelési miniszter jóakarata tette lehetővé az Egyesület hasznos működését, amennyiben teljes erkölcsi és anyagi támogatásban részesítette az egyesület gyümölcsértékesítési mozgalmát. Kenéz Zoltán a Kecskeméti Gazdasági Egyesület ügybuzgó titkára volt az, aki a bőséges gyümölcstermés jobb értékesítése végett megpendítette egy nagyszabásu gyümölcskiállítás eszméjét. Az állandó gyümölcskiállítás július 1-től október 1-ig tart, melynek sikere meglepte a magyar gyümölcstermesztő gazdákat országaszerte. A kiállítás gyümölcsforgalmának arányait még ezideig nem közelítette meg hazánkban egyetlen hasonló kiállítás. Volt olyan

Nyaralás az erdő mélyén.

nap a barack-érés napjaiban; hogy egy éjszaka száz waggon barackrakomány lett becsomagolva és három külön tehervonat vitte a kecskeméti barackot a külföldre. Erdekes mozzanata volt a kiállításnak Tallián Béla földmívelésügyi miniszter látogatása, melyet képből is bemutatunk az olvasónak. Tallián miniszter kettős okból látogatta meg a kecskemétiakat. Először is érdeklődött a nagyszabású gyümöleskiállítás iránt, másodsorban pedig az egyesület tiszteletbeli tagjává történt megválasztását, mint megtiszteltetést, személyes látogatással viszonzta.

Üdvözljük a Kecskeméti Gazdasági Egyesületet és annak ügybuzgó titkárát, Kenéz Zoltánt abból az alkalomból, hogy ügykörébe fölvette a kecskeméti gyümölestermés értékesítésének irányítását. Így reményünk lehet arra, hogy a kecskeméti gyümöles a világpiacra régi hírnevéhez méltóan jön forgalomba és úgy erkölcsi mint anyagi sikert hoz a magyar gyümölestermesztésre, főleg pedig a kecskeméti hírneves gyümölesökre, melynek alapját éppen az ottani gazdasági egyesület vetette meg akkor, midőn a nemes és egyöntetű gyümölesfaesemeték általános elterjesztését teljes erejével előmozdította. A gyümöleskiállítás hátralevő, két hónapnál is több idejéről bizonyára még számos szép sikert sorolhatunk a barackidény páratlan eredményéhez. p.

Kora tavaszi zöldtakarmány-termesztés.

Az idén a gyenge gabonatermés rossz takarmányterméssel párosult és így a hazai gazdaközönység legnagyobb része, már télen vagy kora tavaszkor, előreláthatólag takarmányhiánnyal lesz kénytelen megküzdeni. A takarmányszükség azonban nézetünk szerint még nagyobb baj a gyenge gabonatermésnél, mert lehetetlenné teszi az állattenyésztés jövedelmező üzemét, amennyiben vagy sovány porción kell tartani a jószágot és ez az elképzelhető legkárosabb spórolás; vagy pedig pénzért vásárolt erőtakarmánnyal kell pótolni a saját termésű takarmány hiányát és e kisegítő ha jobb is a koplalásnál, de mindig átkozottul drága dolog.

Lapunk előző számaiban többféle kisegítőt ajánlottunk a takarmányhiány pótlására. Elsősorban a tarlóba oly takarmánynövények vetését, amelyek még az őszi folyamán termést adhatnak. Megirtuk általánosságban és részleteiben, hogyan kell az ugynevezett tarlótakarmányok termesztésénél eljárni és az értelmes gazda e tanításunknak bizonyára sok hasznát veheti. A tarlótakarmányok termése azonban mindig szerfölött bizonytalan s ha sikerül is, csak ideig-óráig segíthet a gazdán. Még mindig égető kérdés marad, hogy mi fog történni tavaszkor? Mit csináljunk, ha a tarlótakarmány nem sikerült, vagy egyáltalában márciusban elfogyott a téli takarmány? A vetések, kaszálók és legelők időelőtti legeltetésével segíteni a bajon, nagyon gyatra és nagyon drága segítség. Sokkal biztosabb és hálásabb kisegítő ezeknél oly korai tavaszi zöldtakarmányok termesztése, amelyek április derekától május közepéig kaszálhatók, tehát előbb a nálunk közönségesen termesztett takarmánynövényeknél, aminők a lucerna, lóhere, zabosbüköny, stb.

E kora tavaszi takarmányok termesztésének

előnyei: 1. hogy korai termésükkel tényleg még idejében segítenek a megszorult gazdán; 2. hogy meglehetősen biztos és nagytömegű termést adnak; 3. hogy tarlóföldjük esetleg kukorica és kései takarmányok termesztésére, sikeresen felhasználható; 4. hogy igen jól helyettesítik a fekete ugart és utánuk őszi gabona alá a föld még idejében is kitűnően megmunkálható. Hátrányuk, hogy jó talajmunkát igényelnek (ami különben a gazdára kész haszon) és hogy a vetőmag sokba kerül.

A hazánkban legnagyobb sikerrel termesztendő koratavaszi takarmányok a rozs, az őszi büköny, őszi borsó, szösös büköny és a biborhere. Ezek közül a legnagyobb jelentőségű a rozstakarmány, de magában vetve igen silány minőségű takarmányt ad és azért inkább az utóbb felsorolt pillangós virágokkal keverve vetendő. A gazdaközönység amúgy szelvényben ösmeri a takarmányrozs termesztési módját és azért részletesen csak az utóbbiakat fogjuk e helyen ismertetni.

Általánosságban véve, mind-e takarmánynövények korán, augusztus közepétől szeptember közepéig vetendők. A földet alájuk lehetőleg kétszer meg kell szántani és pedig aratás után a tarlót rögtön lehántva, közepély vető szántást adni. Persze ha a tarlót hántással annyira megkéstünk, hogy augusztus második felére nem reméljük a tarlót hántás kiöldelését, akkor jobb lesz a tarlót az első augusztusi eső után közepélyen vetés alá leszántani. A vetést persze legjobb sorvetőgéppel, 10—15 ctm. sortávolságra végezni, de szükség esetén szórva is vethetők. Ha a vetést hengerezni kellene, úgy utána megboronálandó, hogy a föld felülete némileg meg-

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság

a NICHOLSON gépgyár gazdasági géosztályának —

vezérügynöksége.

GÖZCSÉPLŐ-KÉSZLETEK

elsőrangú magyar gyártmány.

Gőzmozgonyok, minden nagyságban, nagyobitott tűzszekrényvel.

Üti-mozgonyok, legújabb szerkezetben, kiváló nagy erőkifejtési képességgel.

Cséplőgépek, legújabb szerkezetben hosszabbított szalmarázókkal és szabaddalmazott utánrúzóval.

Gazdasági gépgyártás csakis
ELSŐRANGU kivitelben.

Vetőgépek hegyes és sík talajhoz.

„Nemzeti“ tolórendszerű vetőgép 13, 15, 17, 19, 21, és 23 sorral,

UJ! Magyar gyártmányban UJ!

GLORIA párossoru vetőgép 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24 soros 3¹/₂—4—4¹/₂ sortávolságban.

• Gőzcséplőkészletekre csereüzletek köttetnek. •

Rövidített levélczim:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.

Sürgőnczim: „AGRARIA“ Budapest.

lazítottassék. Tavaszkor a kaszálást meg kell kezdeni, mihelyt arra érdemes és nem szabad a virágzást bevárni, mert valamennyi említett takarmánynövény hamar elvévül. A mi már nem fogy el zöldtakarmánynak, azt legjobb bezsombolyázni, mert szénának szárítani ily megvénült állapotban nem érdemes.

Az egyes korai takarmányok termesztéséről, lapunk legközelebbi számában fogunk írni.

Rétek gyomoktól való tisztántartása. Különösen savanyu természetű nedves, mocsaras réteknek gyomoktól való tisztántartása nem kevés gondot okoz a gazdának, különösen nagy számban fordul elő ilyen helyt a vidékenként kigyóhagymának is nevezett *Allium acutangium*, mely virágzás idején a rétet néha egészen rózsaszínűvé is festi. Különösen mészből és foszforsavban szegény talajokon van e növény nagyon elterjedve s a dunántúli kísérletek határozottan bizonyítják, hogy e növény önmagától kipusztul, a hol elegendő meszet és foszfortrágyát kap a talaj.

A szarvasmarhák csontlágyulása. Ha a terményfelékben nincs elegendő ásványi alkotórész, az állatok csontozatának fejlődése visszamarad, sőt maguk a csontok is puhák maradnak s nem lesznek eléggé kemények. Nem egy vidéke van az országnak, ahol a takarmányfélék foszforsavas mészből szegények s ilyen helyeken az állatokkal egyrészt mesterséges foszforsavas meszet kell etetni, másrészt pedig gyakrabban kell foszforsav és mésztartalmu műtrágyákat alkalmazni, miáltal a hiba lassacskán el fog tűnni.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasút-társaság
resiczai mezőgazdasági gépjárájának
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!
EGYETEMES ACZÉLEKÉK.

Tiszta acélműanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczel-ekfej.
Pánczelaczel-kormánylemez.
Magasított aczel-ekfej.
Porvédő kerekek.
Aczel [ ] gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fe-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajművelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetük.

Rövidített levélczim:
„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyczim: „AGRARIA“ Budapest.

• MULATTATÓ •

HOGY LETT A SZÉKELYBŐL GÓBÉ?

— Regényes mese az Apaffiak idejéből. — (30)

A „Független Ujság“ részére írta: Péterfy Tamás.

Itt nemcsak láthatta, de tapasztalta is a basa, hogy nem boldogulhat. Ezek a Kemény emberei. Tehát visszafordult Erdélybe. A nemességet Vásárhelyre hívta össze s ő maga is sietve közelgett. Augusztus 29-én még Beszterce város tanácsát fogadta és szeptember 3-án Vásárhelyen ütött tábort. Itt bevárta a nemesség érkezését és a városok küldötteit, kiket maga elé rendelt.

Már ekkor 170 ezer foglyot fűzött rablánczra. Ezek felett szemlét tartott és várakozott tíz napig. Mint legelső, a szász városok követei érkeztek meg. Hódolatukat kifejezték, de mikor Ali felszólította őket a fejedelmválasztásra, tisztelettudólag kijelentették, hogy a magyar és székely nemzetek nélkül nem fognak választani. És ez igen jellemző tett vala a szászoktól!

Azalatt Ali basa Petki Istvánt is megkínálta a fejedelemséggel, de a csiki főkapitány nem fogadta el. A nemesség is gyűlni kezdett végre-valahára s a fejedelmválasztásról komolyan kezdettek gondolkodni.

Szeptember 14-én reggel egy középneves székely jelentkezett a basánál. Bebocsájtást kért, hogy Ali nagyvezérrel beszélhessen. A török katonák szinte, hogy elkergették kívánságával a nem fényes öltözetű gyaurt, mikor az nagyobb bizonyosságok végett nagy peccétes levelet vont elő a bő csizmaszárából. A nagy levélről szelidültek a basa ajtónálói. De beengedni mégsem akarták, csak a levelet bevinni. Bizony nem egyezett belé a székely, s addig-addig vitakoztak, míg ő maga személyesen be nem vitte. Kénytelenek voltak engedni.

Amint belépő vendégén végig tekintett a basa — azonnal Pityóka Rózsira gondolt. És nem csalódott! Az egyszerű székely nemes nem más, mint nemzeti Rika Józsiás uram vala, Szöllős község birája, kit a boszorkány küldött a basához.

Örömmel fogadta a basa. Eppen jókor érkezett, mert a nagyvezér is kezdett belefáradni, meg beleunni a hosszas fejedelm-fogásba.

— Hát a boszorkány mit csinál? — kérdezte a basa Józsiás uramtól, amint belepillantott a levelébe.

— Ő... ő... ő adta a levelet... — hebegte a nemzeti ur és nem bírta elképzelni, hogy honnan tudja ezt a basa? Hiszen Rózsai otthon azt hazudta neki, hogy a háromszéki főkapitánytól vagy megbizva a levél átadásával.

— Kend nem tudja, hogy miért van itt?

— A levelet küldötte tőlem a háromszéki főkapitány uram ökegyelmé.

— Ugy látszik nincs helyén az esze kendnek. Ez a levél a boszorkánytól van!

— A boszorkánytól? ... — s belenézett féloldalt a basa elé kiterített papirosba Józsiás uram. — Minden jó lélek dicsérje az Urat! En boszorkány-írást még sohasem láttam... Csak most ne vigyen el az ördög!

— Hogy hívják kendet?! — kérdezé kemény hangon a basa.

— Nemzetes Rika Józsiás vagyok én, Szöllős főbirája.

— Akkor itt a kend részére is foglaltatik egy külön levélke! — s átnyujtá a nagyur.

Nemzetes Rika Józsiás uram rá bámult a levélre. A cím neki szólott... Nézte és olvasta többször egymásután. Eppen neki volt címezve!... és újra csak bámulta a levelet.

Ali basa azalatt míg a nemzetes ur bámult, — olvasni kezdé a maga levelét, de félszemmél a nemzetes urat figyelte. Várta, hogy milyen hatása lesz az olvasásnak, mikor megtudja, hogy kelepcebe került s jószántából jött belé.

Józsiás uram szintén neki juhászkodott. Feltörte a levele pecsétjét. Kisimitotta a papírt, aztán olvasott.

»Nemzetes Rika Józsiás Uramnak! Mint Nemes Szöllős Község Főbirójának!«

»Tudtára adatik ezennel Kigyelmednek, miszerint az Ali basának, nagy Uramnak kézbesített irat folytán kigyelmed a fejedelemségre igaz barátját Apaffi Mihály uram ö Kigyelmét óhajthatja. Az előzetesen megbeszélt dolgok alapján, ha a fejedelemtetés kívánságra végbe megyen, Kigyelmed zálogul marad a basánál mindaddig, míg én az ígéretemet beváltandó megérkezem.

Ennek következtében tudatom arról is, hogy ígéretem, két mázsa ezüst, abból az ezüst holmiból, melyeket Kigyelmed szerzett az ügyességével s most én őrizem boszorkánysággal. Azt is megjegyzem, hogy a Kigyelmed beleegyezése nélkül nem fogom kézbesíteni Ali basának, azért jóakaratóból irt levelét elvárom Dávid szolgája által Szöllőstre. Vagyok Kigyelmednek tisztelője

Róssi, a szöllősi boszorkány.«

Józsiás uram a fejét kezdé tapogatni, hogy nem esett-e le a nyakáról? Majd a szeméit dörzsölgette meg s újra elolvasta a levelét.

— Ugy?... hát én akarom Mihály barátomat fejedelemnek? — kezdett beszélni magával a nemzetes ur. Hát a saját akaratomat levélben hoztam de?... Meglehet!... De az ezüst!?... pszt!... Azt nem lehet!! — suttogta a nemzetes ur. — A boszorkány őrizi az én kincseimet? ... Majd, kivallatom én!... Hazamegyek... A falu birója, a falu feje csak tud parancsolni?!... A kincset?... amit én szereztem majdnem életem árán?... Nem adom!... Tegyék meg annékül Apaffit fejedelemnek... Ezüstöt?... Két mázsát?... Nem!... Nem adom!... Most hazamegyek. Még ma intézkedem... Dej'sze előadja a boszorkány az én kincseimet. Még most elindulok!...

Es valójában kiindult a basától, így mondogatva, suttogva, fenyegetve magában.

Alinak nagy kedve telt. Végignézte az öreg

nemzetes urat küzdelmeivel, melyeket maga ellen folytatott. Mikor az ajtóig érkezett: megszólította.

— Nemzetes uram!

— Engemet tetszet szólítani nagyuram?

— Kendet. Lépjön közelebb.

Nemzetes Rika Józsiás uram nem minden félelem nélkül jött vissza a basa elé.

— Itt a levélben írják, hogy Apaffit tegyem fejedelemnek. Magam is belefáradtam a fejedelemfogásba s ezért nem ellenzem, óhajításuk szerint fogok tenni. Legyen vége. Hanem kigyelmed is rajta legyen, hogy győzelmet arasson a választók között. A pártját együtt igyekezzék tartani a választás pillanatában. Támogatásomra számíthatnak! Elmehet!

A nemzetes ur földig hajolt Ali basa előtt s nagyot sóhajtott mikor kijött.

— Meguza! — szólítá meg az ajtónállók egyikét a nagy ur.

— Parancsodra nagyuram! — fordult Ali felé egyike a legerősebb testőröknek.

— Aki most távozott jól nézd meg. Rika Józsiásnak hívják. Mindenhol nyomában jársz, hogy a várost el ne hagyhassa!

— Parancsodra nagyuram! — s leborult a nagyvezér előtt.

Nemzetes Rika Józsiás uram a legkisebb gyanu nélkül sétált tova a török táborból, de sejtelve sem volt arról, hogy Meguza a basa parancsából minden-hová kíséri.

VIII. FEJEZET. Furfangos embör.

Nemzetes Rika Józsiás uram úgy gondolkozott, mikor kijött Ali basától, hogy a boszorkány levele nem lehet egyéb ráijesztésnél, mert a nagyur nem figyelmeztette egy szóval sem arról.

A másik eszével (mert a székelynek mindig két esze van!) mégis sejtette, hogy a boszorkánynak is igaza lehet... Csak azt nem bírta kitalálni, hogy mit tud a basa az övéből? Mert ő semmit sem tudott a nagyuréból.

Mindazonáltal úgy igyekezett a választó gyűlésben, hogy Apaffi Mihály uram ö kigyelme csakugyan meg legyen téve fejedelemnek. Arra is gondolt az első eszével, hogy a küldöttséggel majd elutazik a fejedelem után Ebesfalvára, de nem fog visszajönni, hanem egydőre eltűnik a világi szemek elől. Az erdővidéki kuriában majd bevárja Ali basa kivonulását, s újra előkerül, ha biztosságban fogja érezni magát a nagyur felől.

Es csakugyan Apaffi Mihály uramat, — egyrészt a basa óhajából, másrészt a nemesség jóakaratóból és a nemzetes Rika Józsiás uram fáradhatatlan közbenjárásával kikiáltották Erdély ország fejedelmének.

A küldöttségben, mely a fejedelemért Ebesfalvára indított, — belekerült nemzetes Rika Józsiás uram is, de kocsira szállásakor egy erős kéz

Élelmi szerek értékesítését eszközlik az előírt % mellett. Fejvilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújt tagok és nem tagoknak.

□ Azonnali készpénz- □
▼ elszámolás. ▼ □

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
SZÖVETKEZETE

HATÓSÁGI KÖZVETITŐ

Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
SÜRGÖNYCÍM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elfogad: ✓
Husneműket, füstölt
húst, vadakat, szárnyasok-
kat — élő és élőlt állapot-
ban, tojást, vaját, halat,
burgonyát, káposztát, zöldség-
félőket, gyümölcsöt stb.

nyakon esipte s leemelta a kocsi oldaláról ő kigyelmét.

— Ali basa a nagyur sietősen hívta nemzetes uram! — szólította meg a leemeltet a leemelő.

— Miféle eljárás engemet a kocsimról lehuzni? Mi? — förmedt a törökre a nemzetes ur és érezni kezdé a boszorkány kelepce szagát...

— Parancsból teszem!! — válaszolt keményen vissza a török katonára, mivel a városterületét elhagynod nem szabad!

— Mi oknál fogva?!

— Azt már legjobban kell tudni magadnak. Parancsom nem titkos dolog.

— En nemes ember vagyok! — tört ki hevesen Józsiás uram. Oda megyek, ahová tetszik! és keményen megzörgette kardját az oldalán.

— Hiába való erősködés ez! Meguza nem engedhet el, mert a basa így akarta. Hej! Örök! — szólt a közelben sétáló török katonához, — be kell kísérni Rika Józsiás urat!

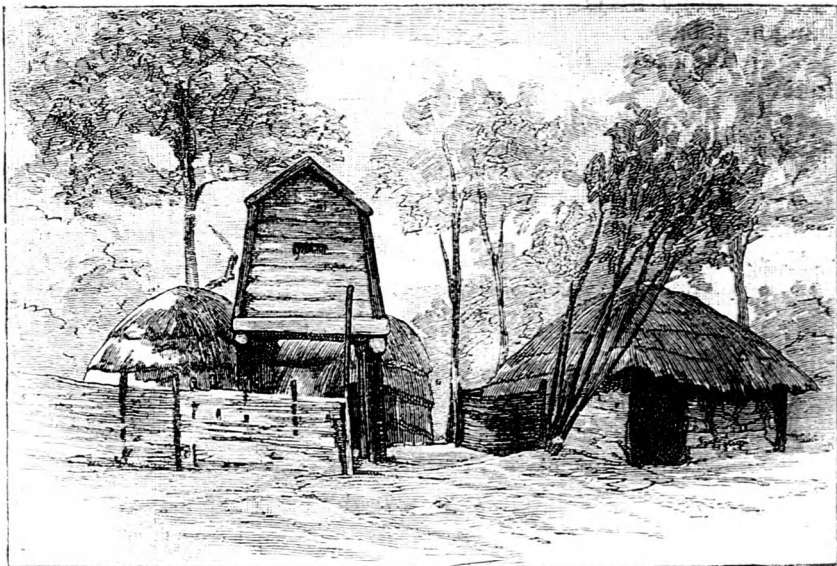
A szekéren ülők tiltakozva emeltek szót az erőszak ellen. Szó szót hozott elő, de Meguza nem engedett a parancsból.

Ali basa távolról szemlélte a dolog fejlődését. Mikor látta, hogy komolyabb fordulatot vesz, — egy testőrjét futtatta Józsiás uram után. Így aztán mielőtt tettere került volna a dolog: a nemzetes ur szépszerével visszasétált a nagyurhoz.

A kocsi elhajatott. A nemzetes ur lemaradt a küldöttségéből. Most igazán elhitte Józsiás uram a boszorkány levelének komoly valóságát mind a két eszével. Azért könnyű szerrel engedni még sem akart! Sőt engedni egyáltalán nem volt szándékában, mikor a basa elé érkezett.

— Nemzetes Rika Józsiás uram!?... — kiáltott Ali basa a belépőre.

— Az én vagyok! — felelt keményen a nem-

Rozoga ház, kis udvar.

zetes ur és kihívó állásban vágta a lábát, mutatva, hogy nem ijedett meg a kemény szótól.

— Tud-e kigyelmed olvasni?...

— Mindenesetre nem most akarok megtanulni. Nem azért jöttem ide!

— Ki adott kigyelmednek szabadságot a város elhagyhatására?

— De ki tilthatja meg nekem nemesi szabadságomat? Kinek vagyok, vagy voltam alárendelt szolgálója mind ez mai napig?...

— Megtilthatom én is! azonban jelen alkalommal kigyelmed tiltotta meg a boszorkány levelének értelmében!!

— Nem tudok róla semmit! az az még a semminél is kevesebbet valamivel!

— A reggel mitsem szólott az igaz, de a levelet csak elolvastam bizonyára?! Itt a saját kezeimmel adtam át! Itt a saját szemeim előtt törte fel a pecsétjét! itt a saját szemeim előtt olvasta fel és magában szitkolózott...

— A boszorkány nem tud írni! Én nem hiszek senkinek! Nem olvastam semmit, nem tudok éppen semmiről!!...

— Az ezüstről sem?!...

— Arról?... arról éppenséggel egy kukkot sem! Mese az nagyuram!

— Hm!!

— Pityóka Rózi bolond! futó bolond! Annak a szava után nem indulhat el férfi személy! Csodálkozom, hogy egy bolond meséjének még hívője is akad!?! Es az a hívő egy basa lehet!...

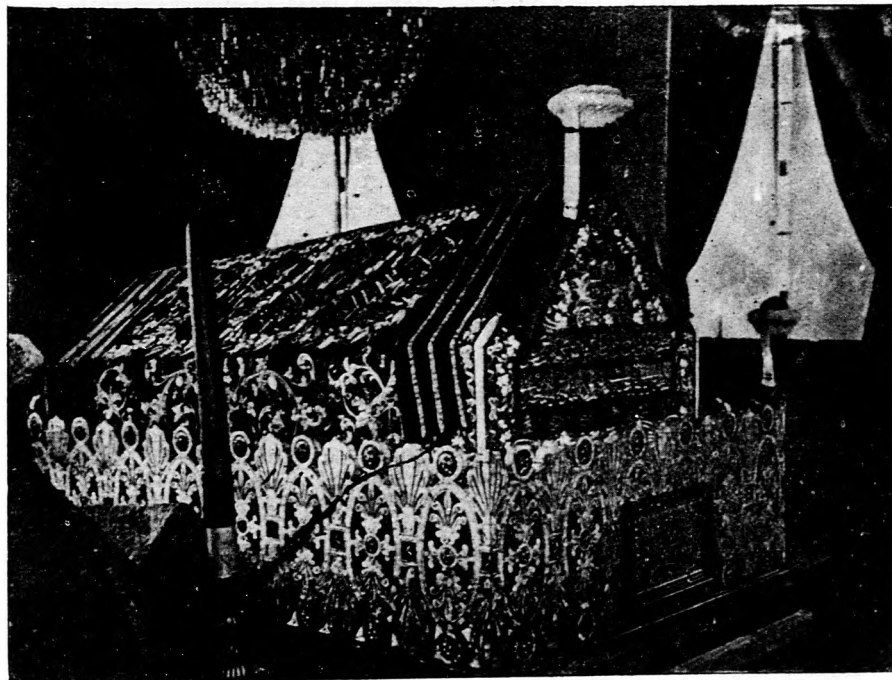
— Jól beszél nemzetes Józsiás uram!

— De ugy is van!

— Teljesen elhiszem kigyelmednek minden szavát, de mégis ajánlanék egy okos szót, egy okosabb módot.

— A legokosabb erről mitsem beszélni.

(Folyt. köv.)

Mohamed sirja.

Képeinkhez

Hegymászók. Minél nagyobb a veszély, annál kíváncsibb az ember. A hegymászás is nagyon veszélyes, évente százan és százan lelik a meredek örvényekben halálukat, mégis mindig többen és többen próbálkoznak meg a veszedelmes élvezettel. Képünk is egy ilyen veszedelmes hegymászt mutat a Kárpátokból.

Nyaralás az erdő mélyén. Rekkenő hőségben, fullasztó melegben ember, állat alig libeg. Csak akkor enyhül a forróság, ha a mezőn dolgozó munkás arcát egy könnyű szellő legyinti meg. Az erdő vadai pedig lehasalnak, vagy mozognak az árnyéket kínáló sűrűségben. Aztán lejárnak a hűsforrás vizéhez, hogy szomjuságukat oltás. Ilyen a nyaralás az erdő mélyén.

Rozoga ház, kis udvar. A falusi kedves képek közül való az a kis rozoga ház is, melyet képben bemutatunk olvasóinknak. Valahol a szép vidéken, zöldfák árnyában áll a kis kunyhó, gyöngye gazdaság látszik az udvarán, de azért oly szép, hogy érdemes lerajzolni.

Mohamed sirja. A világ legelterjedtebb vallása a Mohamedán vallás. Körülbelül háromszázmillió ember imádkozik a Mohamed tanai szerint *Isten*-hez, kit törökül *Allah* néven illetnek. A nagy és böles vallásalapító *Mohamed* sirja ott van Mekka városában, hová a mohamedánok ezrei zarándokolnak, mint szent helyre. Ennek a szent helynek belsejét mutatjuk be képben és illő kegyelettel.

Segítene a mamának.

Gizike: (a mama egyetlen leánya egy fiatal emberhez): Ugy szeretnék segíteni a mamának.

Ifju: Hát mi a baja?

Gizike: Az egyetlen leányát nagyon szeretné férjhezadni.

Betűrejtvény.

De meleg a i Ula

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.
Megfejtési határidő 1904. július hó 31.
A Független Ujság 28. számában közölt talány megfejtése:

„Az ember tragédiája“.

Helyesen fejtették meg: Kalmár Emma, Rupits Mariska, Beke Piroska, Joó Mariska, Szita Mária, Renner Olga, Gelb Hermin, Rédei Jánosné ifj., Jókuti Ferencné, Kádár Mihályné, Benkőné Z. Anna, Pádár János ifj., Maza József, Marton György, Schwarz Jakab, Béres István idősb., Orovetz András, Csontos János, Biás Elek, Jakabos József, Kövérfi Elemér, Agyagos János, Veres Zoltán, Kis P. János.

A sorsuzásnál Rédei Jánosné ifj. (Árokhajlás) Péterfy T. „Székely Mesék“ című könyvét, Marton György (Kiskomárom) Péterfy T. „Góbeságok“ című kötetét nyerték.

• LEVELES SZEKRÉNY •

Lengyel Ferenc. Amint láthatja, használható, csak a bekezdés volt nehézkes, azon pedig három szóval segítettem. Lehetőségig az egyszerűsége igyekezzünk az írásnál, mert a mesterkéltségek irás nem kedves, de nem is művészi. Azt hiszem, ha az én dolgozataimat olvassa, azokban nem talál kicsavart hosszú mondatokat. Az nem magyaros. No, de ezt én csak így barátilag irtam Önnek és üdvözlő *P. T.* A talányok is nagyon nehezek. A mi olvasóink nem bírják megfejteni még. Küldjön könnyebbeket. — **P. Nemes József.** Válogatunk a talányokból. Azonban jövőre csakis érdemes mondasokat és szép jelentőségű szavakat foglaljon talányba. — **Varga Emília.** A kecsketartásról jövő számunkban cikket hozunk a gazdasági részben, mely kellő tájékozást fog nyújtani kérdésére. — **Sz. A.** Köbölkut. Levelet irtunk. — **Gál Antal.** Olyan gabonarosta, mely a búzából a z. bot teljesen ki tudná választani, nincs. Többszörös áteresztés és trierözés után ugyan megtisztul a buza, de ez sok munkát és kiadást okoz. — **Zajzoni János.** Lencsekiválasztásra a Kalmár Zsigmond hódmezővásárhelyi rostakészítő rostái alkalmasak. Tessék kérdéstevőnek oda fordulni. — **Szöki István.** A tiszta polyvának valamivel nagyobb a takarmányértéke, de azért nem célszerű külön kazalba rakni, hanem legjobb a törekkkel együtt, mert így módon a takarmányozásra való felhasználása célszerűbben történik.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Várcsarnok Ellátó szövetkezete jelentése
1904. július 23.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 120—128 K., vidéki borjúhús 80—112 K., sertéshús 100—120 K., szalonna füstölt 144—262 K., szalonna, olvasztani való 120—124 K., hárj 136—140 K., sertézsír 124—126 K. — **Füstöltus:** (vidéki) kg.-ja 1.28—1.60 K., hazai sonka 1.80—2.— K.

Baromfiék: élő tyúk 2.40—2.80 K., rántani való csirke 1.—1.60 K., sütni való csirke 1.60—2.40 K., kacsa, hizott 6.—8.— K., lud, hizott 10.—12.— K., pulyka, hizott —.—

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 440—420 K., rózsza I. 300—340 K., kifli 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt 10.—12.— mm.-ként.

Teavaj: (centrifugál) 2.30—2.40 K., főzővaj 1.80—2.— K., kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 32—36 fillér.

K., páronkint. Vágott hizott liba 1:30—1:30 K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka —.— K. kg.-ként.
Tojás: baicskai 56—57 K., erdélyi apróbb áru 54—55 K. ládánkint. (1440 drb.) Apadt —.— K., meszes: —.— K.

Budapesti piaci árak.

Gabona. Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 19 40—14 60
K. Rossz 13— K-tól 13 25 K-ig. *Árpa* 11 80 K-tól 12— K-ig, jobb minőségű 12 20 K-tól 12 80 K-ig. *Zab* 12 50—13 10 K. *Tengeri* 11 40 K.
Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	K 31 60	30 80	30—	29—	28 20	27 60	26 60	24 60	13 40

Takarmányvásár. Rét széna 560—720 fillér, mubar 7 20—7 40 fillér, zsupszalma 340—370 fillér, alomszalma 230—240 fillér

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:
RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
 a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám, II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400,000.— kor.
Alapítványok	1,270,000.— kor.
Tartalékok	255,200.03 kor.
Összesen	1,925,200.03 kor.
1901. évi fölösleg	90,349.— kor.
1902. évi fölösleg	59,782.26 kor.
1903. évi fölösleg	109,531.73 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módozatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékokba helyeztetett.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál **az igazgatóság.**

Sürgőnyczim: Consum, Budapest. Telefon: 25—02.

Magyar Élelmiszer-Szállító Részvény-Társaság

Budapest, V., Nagy-Korona-utca 17. sz.

ÜZLETÁGAK:

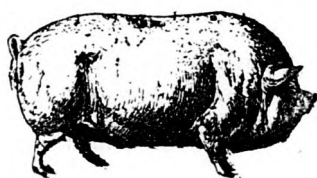
Szállítási osztály: baromfi-, tojás-, vad-, vaj-, gyümölcs- és fűszerekkel kapcsolatos, ha a társaság neve alatt kerülnek feladásra jelentékeny szállítási kedvezményeket folyósít. A szállítmányozásra vonatkozó mindennemű kérdésekben (fuvardíjak, utirányok stb.) készséggel nyújt felvilágosítást.
Kiviteli osztály: A társaság berlini fiókja mindenféle élelmi cikkek bizományi értékesítését elvállalja. Az árakra előlegeket is folyósít.
Sertésbizományi osztály: A ferencvárosi sertésvásáron elvállalja hizott sertések bizományi értékesítését.

— Közlebbi értesítéseket a társaság igazgatósága ad. —

A ZALATNAI kénkovand-ipar r.-t.
 Brassói kén- és műtrágyagyára ajánlja legjobb minőségű mindennemű

Mütrágyáit

a t. cz. gazdaközönség becses figyelmébe. Ajánlatokkal készséggel szolgál a Központi Iroda, Budapest, IV., Mária Valéria-utca 7.

ÚRL REZSŐ

sertésbizományos

— Budapest —

Bérkocsis-utca 12.

Sertéseket

sovány és hizott állapotban és legmagasabb napi áron értékesít.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkográfiai műintézet

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)typia, fametszet stb. után. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithografiallag legszébben, legolcsóbban sokszorosítottak

Videki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Czukorrépa-, kukorica- és burgonyamivelésre szolgáló

amerikai

kézi- és fogatos kapáló és töltögető eszközök, ACZÉLGEREBLYÉK Hollingsworth-LÓGEREBLYÉK elismert gondos kivitelben kaphatók:

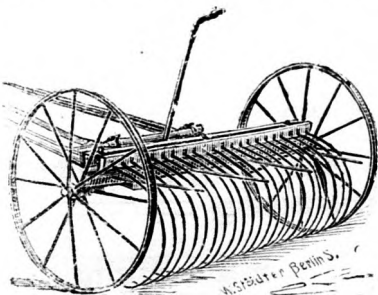
ALAKULT 1856

KÜHNE E.

házánk legrégebbi mezőgazdasági gépgyárában

MOSONBAN

Főraktár: **BUDAPEST, VI., Váci-körút 57a.**

Szintgyű fűkaszalógépek, kézi- és járgány-cséplőgépek, gabonatisztító- és osztályozó-rosták, konkolyválasztógépek, bevált hırneves

„MOSONI DRILL” tolókerekű sorvetőgépek stb.

1903. évi forgalom 26,000 zsák.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti

gyapju-aukeziókra

melyek az év folyamán több sorozatban nevezetesen
július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkezdményben, valamint ingyen raktározásbnn ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

GYAPJUÁRVERÉSI VÁLLALAT

HELLER M. S TÁRSA

Budapest, V. ker., Erzsébet-ter 13. szám.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám. ☞

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Árjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival
eddig több mint 500 első
díjat nyertek. — Évi gyártás
körülbelül 45000 darab.

THOMAS-SALAK

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya az összes
kalászosok és kapások alá, valamint a rétekre. Hatása éppen
oly gyors, de tartósabb, mint a szuperfoszfáté. Ezen kitűnő
műtrágyát úgy összefoszforsav, mint citromsavban oldható-
ság és porfinomság szavatolása mellett pontosan és telki-
ismeretesen szállítja

Kalmár Vilmos, Budapest, II., Terež-körút 3.
a Thomas-salakgyára, Berlin W. vezérképviselője a magyar
korona országának területén.

Óvakodjunk a hamisítá-
soktól és csak csillag
védjeggyel ellátott
zsákokat vegyünk át.

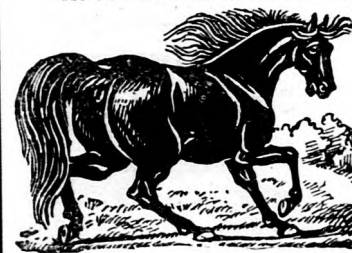

Minden zsák olom-
zárral és tartalom-
jelzéssel van ellátva.

Párisi világkiállítás „Grand Prix“ 1900.

KWIZDA-fele RESTITUTIONSFLUID

cs. és kir. szabványosított mosóvíz lovak számára.

1 üveg ára K 2.80.

Negyven év óta van használat-
ban az udvari istállóknak s a
legnagyobb katonai és polgári
istállóknak is lovak izmai erő-
sítésére, fárasztó menetek előtt
és után flezomodásoknál és az
izmok merevedésénél stb. a
lovak a trainingben bámulat-
os eredmények felmutatására
képesíti.

Főraktár:

Valódi csak ezen védjeggyel ellátott.

Kwizda Ferencz János cs. és kir. osztr.-magy.,
kir. román és bolgár
hercegi udvari szállító

kerületi gyógyszerész Kornéuburgban, Bécs mellett.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot szavatolt
12,40% tiszta
káli = **23-24%** kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót
szavatolt 40% tiszta káli = **74-76%** kénsavas káli
tartalommal,

Kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra)
továbbá mindennemű egyéb

Műtrágyaféléket, azonkívül
Rézgáliczot (98-99%) elismert kitűnő min-
ségben szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.